

Виріжок Вікторія Дмитрівна
курсант 2 курсу факультету економіко-правової безпеки
Науковий керівник:
професор кафедри адміністративного права, процесу та
адміністративної діяльності,
доктор юридичних наук, професор, полковник поліції
Миرونюк Р.В.

ОКРЕМІ СТАНДАРТИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

З розвитком захисту прав людини вони стали досить актуальні у плані вирішення саме таких проблем, що розробляється сучасною юридичною наукою. Це звісно також стосується незахищеної категорії соціальних суб'єктів - неповнолітніх, які потребують фундаментального піклування та уваги з боку держави в процесі реалізації їх прав та свобод, що мабуть є найголовнішою умовою їх фізичного та психічного розвитку, забезпечення їх достатку.

В сучасності проблема захисту прав неповнолітніх є такою, що вимагає негайного вирішення як на рівні міжнародного права, так і на рівні права країни. Світова спільнота підтвердила своє бажання захистити права неповнолітніх. Результатом цього стали такі документи як Женевська декларація прав дитини (1924 р.), Декларація прав дитини (1959 р.), Декларація про захист жінок та дітей у надзвичайних обставинах та під час збройних конфліктів (1978 р.), Конвенція про права дитини (1989 р.). У більшості країн світу засновуються та розвиваються інститути захисту прав неповнолітніх, удосконалюються механізми реалізації цих прав шляхом заснування нових державних органів . Так, останнім часом у Європі набуває актуальності потреба створення інституту омбудсмена по правам неповнолітніх, функціонування спеціалізованих судів у справах неповнолітніх.

Необхідність дослідження цієї проблеми має двухсторонній характер. Вона ґрунтується як на теоретичній, так і практичній основі. Теоретичне значення полягає у дослідженні основних категорій і положень правового статусу неповнолітніх, закріпленого у законодавстві як України, так й інших держав, а практичний інтерес зумовлений потребами удосконалення діяльності відповідних державних і правоохоронних органів та структур щодо забезпечення прав неповнолітніх.

Україна, як і будь-яка інша демократична держава, дбає про інтереси неповнолітніх. Задля цього виявляються певні чинники, які створюють загрозу життю і нормальному розвитку неповнолітніх у сучасних умовах, визначаються шляхи їх подолання. Не меншою проблемою є захист прав неповнолітніх. Маються на увазі не лише специфічні права неповнолітніх, а й

порушення невід'ємних прав людини, які основою, головним стрижнем у регламентації основних прав та свобод усіх категорій людей: неповнолітніх, жінок, громадян, осіб без громадянства та ін. питання захисту неповнолітніх ще недостатньо знайшли відображення в діяльності правоохоронних органів та реформуванні вітчизняного судочинства.

Існуюча в країні система органів та посадових осіб по забезпеченню реалізації прав неповнолітніх в усіх сферах ще не має чіткої структури та ієрархічності. Здебільшого вона має вигляд складових частин (підрозділів та структур) відповідних органів і не являє собою особливого механізму, наділеного автономією, яким має бути. Досі існує немало країн, де відсутні правові і соціальні структури, необхідні для того, щоб права неповнолітніх отримали визнання і дотримувалися як особлива категорія прав. Наприклад, проблемами неповнолітніх зазвичай одночасно займаються різноманітні міністерства і відомства, між якими часто відсутнє співробітництво. В результаті не створюється єдиної системи захисту прав і не складається уявлення про те, яка ж користь неповнолітнім від існування досить розгалуженої кількості міністерств, відомств, інших органів.

Діяльність органів поліції можна оцінити як частину юридичних гарантій здійснення суб'єктивних прав і свобод громадян через те, що вона, у відповідності з правовими приписами, покликана сприяти неповнолітнім скористатися наданими їм можливостями діяти саме певним способом.

Поліції та деяким іншим правоохоронним органам у сфері реалізації загальноприйнятих стандартів прав неповнолітніх притаманні такі форми діяльності, як регулятивна, правоохоронна, організаційна і виховна.

Нормативне регулювання діяльності поліції, її структурних підрозділів, та їх співпраці з іншими органами та установами соціального призначення в сфері прав неповнолітніх, перебуває, в основному, на належному рівні, за виключенням деяких моментів, що пов'язані:

1) з відсутністю універсальності призначення - їх діяльність, як правило, спрямована на усунення правопорушень та їх умов серед неповнолітніх;

2) з відсутністю чіткого розподілу повноважень контролюючих органів;

3) з відсутністю чіткого розмежування підстав застосування до неповнолітнього того чи іншого заходу впливу чи покарання.

Досить логічним на наш погляд виглядає пропозиція про передачу шкіл соціальної реабілітації у відання органів, що здійснюють контроль за виконанням покарань, враховуючи що направлення неповнолітніх до даних закладів є результатом їх неправомірної поведінки, свого роду, різновидом покарання за скоєне правопорушення.

Найважливішим чинником реального забезпечення прав і свобод особи, поряд з їх визнанням, дотриманням і повагою, виступає гарантування, яке здійснюється за допомогою специфічних засобів - гарантій, що надають всім елементам правового статусу особи реального змісту, завдяки яким стає

можливим безперешкодне здійснення прав і свобод, їх охорона від можливих протиправних посягань і захист від незаконних порушень.

Головним аспектом реального існування і втілення у життя прав та свобод неповнолітніх є встановлені державою гарантії їх реалізації органами державної влади, зокрема, правоохоронними органами, визначальним у діяльності яких поряд з профілактичною є виконання інших головних правоохоронних функцій (захисної - захист життя, здоров'я, прав, свобод та законних інтересів суб'єктів права; охоронної- охорона громадського порядку? ресоціалізаційної - є найбільш характерною для органів і служб у справах неповнолітніх) і виконання ними вказаних функцій потребує специфічного організаційного, правового, наукового, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, інформаційного та іншого забезпечення.

1. Абросімова Ю. Значення соціально-економічного становища сім'ї у структурі причин та умов злочинності неповнолітніх в Україні // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали ІХ регіональної наук.-практ. конф.(13-14 лютого 2003 р.) / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Юридичний факультет. / Ред. П.М.Рабінович .- Л., 2003. - 563 с.

2. Антонович М.М. Україна в міжнародній системі захисту прав людини: Монографія - К.: Видавничий дім "KM Academia", 2000.- 262 с.

3. Бірюков І.А., Заїка Ю.О., Співак В.М. Цивільне право України: Загальна частина. - К.: Наукова думка, 2000. - 304 с.

4. Вінгловська О. Сучасний рівень додержання міжнародних стандартів прав дитини в законодавстві України // Український часопис прав людини. - № 3-4. - 1998. - с. 20 - 25.

5. Гюлумджанова Г.З. Права дитини // Стан, проблеми, перспективи / Зб. наукових праць / Ред. М.Л. Головка - К., АПСВ. - ч.2-130 с.

6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. // www.zakon.rada.gov.ua

Волошина Г.Ю.,

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

Гаркуша В.В.,

доцент кафедри адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРОТИДІЯ КУРІННЮ ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ В ЗАБОРОНЕНИХ МІСЦЯХ

Заборона куріння — заборона паління тютюнових виробів за певних обставин і в певних місцях (переважно у громадських місцях). В різних країнах діють різні обмеження і штрафи, які закріплюються на